

DE NIEUWE HAAGSCHE ACADEMIE

IN HET NUMMER VAN 20 MEI 1933 HEBBEN WE onze lezers in kennis gebracht met het plan voor een nieuw gebouw voor de Haagse Academie, dat na jaren van strijd en moeilijkheden in een stadium was gekomen, dank zij den steun der Regeering, dat tot uitvoering kon worden overgegaan. We schrijven thans October 1934 — dus nauwelijks een jaar, nadat de eerste spade in den grond werd gestoken, en nu is het oude gebouw verdwenen en het nieuwe pand gereed om te betrekken. Die betonbouw in onzen tijd is toch maar een wonderlijk ding! Want niet alleen schenkt hij den architect veel ruimer mogelijkheden, doch bovendien wordt de bouwtijd er aanzienlijk door bekort. Hetgeen helaas het werkverschaffingsvraagstuk nu niet bepaald nader tot oplossing brengt.

Het nieuwe gebouw van de Haagse Academie is opgetrokken naar plannen van de heeren Plantenga, Buys en Lursen, een driemanschap, dat ongetwijfeld in de wereld van kunst en bouwkunde naam heeft gemaakt. Buys toch verrijkte o.m. de residentie met méér dan één belangrijk bouwwerk — we noemen het pand op de Grootemarkt van de Volharding — en Lursen kwam als nummer één uit de bus voor de prijsvraag voor een nieuw Haagsch stadhuis. Intuschen wettigt de gevel van het nieuwe Academiegebouw het vermoeden, dat het ontwerp voor een groot deel een geesteskind is van den directeur, ir Plantenga, wiens inzichten en krachtige leiding het onderwijs aan deze oude Haagse stichting ongetwijfeld zeer ten goede zijn gekomen.

Daarmede is niet gezegd, dat de Residentiebewoners onverdeeld ingenomen zullen zijn met dit nieuwe gebouw. De sterk doorgevoerde zakelijkheid van den strak opgevatten gevel is wel in pijnlijk contrast met de — zij het wat valsche — romantiek van het voormalige pand, dat aan de vriendelijke gracht zoo verkleefd scheen met het stadsbeeld. J. CL.

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

„PIJPJE DROP”

ZIJ HADDEN HEM VEERTIG JAAR LANG vertrapt. Dat had de wereld gedaan, geërgerd door zijn schele oogen, zijn verwrongen lichaam, en ook terwille van zijn arbeid, die zoo onbeduidend-alledaagsch was.

En toen er niets meer in zijn leven te versplinteren viel, had men zijn naam weggetrapt, en hem Pijpie Drop genoemd.

Als Pijpie Drop leerde ik hem kennen. Hij kwam toen juist uit het ziekenhuis en liep stroomeloos rond door de groote stad.

Hij kwam een stuk brood vragen en ik zag zijn bloote borst schemeren door de rafels van zijn boezeroen.

„Wil je werken?” vroeg mijn chef.

„Graag, mijnheer!”

„Een opname, opzichter!”

Ik nam Pijpie mede, liep voor hem uit, de lange slaapzaal door en zette hem aan een tafel.

Dat is nu reeds maanden geleden, en wij zorgen, dat Pijpie geen trappen meer krijgt.

— — — — —
Nu heeft ons Dropje een boordje om.

En hij draagt een horloge op zak. Iederen avond, als ik de slaapzaal doorloop, na het avondgebed, om de lichten te temperen, staat Pijpie mij op te wachten met het tikkertje in zijn hand.

„Ik draai het stuk, zie je, 'k heb geen verstand van zoo'n spulletje!”

Dan draai ik 't uurwerk op, en doe het goed en voorzichtig, want dat vertrouwen van Pijpie..... zie je.....

Maar op een avond liet hij mij voorbijgaan. Hij deed precies, of hij mij niet zag en frommelde aan zijn dekens.

„En Pijpie?” vroeg ik.

Hij schrok zichtbaar en keek ernstig naar mij op. Ik keek hem in de oogen en zag er iets in lichten.

„Weg,” zei hij. „Weg. Niet meer noodig.”

Ik liep zwijgend door. Er lagen anderen om ons heen en dan vraagt men immers niet naar geheimen.

Maar den volgenden morgen, in het bosjeshok, waar de mannen op rijtjes zitten om hout te hakken, zag ik Pijpie weer zitten tusschen de splinters en krullen.

„Kom mee,” zei ik, „kom mee!”

Boven op zolder, in de stilte, stonden wij tegenover elkander. Hij zag er zoo nietig uit, zoo hopeloos arm, en zijn oogen stonden zoo groot in de kassen.

„'k Heb het verkocht,” zei hij, „verkocht. 't Past niet bij Pijpie, opzichter; heusch Pijpie is daar niet chic genoeg voor. Ik behoef geen tijd te weten. Er is geen tijd voor mij op deze wereld. 't Is alles eeuwigheid.”

Hij zweeg even en toen:

„Als Jezus in je hart komt, is er geen tijd meer. Dan leef je in de eeuwigheid. Dan geef je Golgotha een hand en den jongsten dag de andere. Dan is alles dichtbij.”

Hij rukte zich overeind en keek het dakvenster uit, de blauwe, heldere voorjaarslucht in.

„'k Heb het horloge verkocht,” zei hij opnieuw. „Voor het geld heb ik een Bijbel gekocht, één met groote letters, zie je, want mijn oogen zijn slecht.”

— — — — —
Nu ben ik blij, dat ik werk tusschen de maatschappelijke splinters.

Zij kunnen balken worden in het Koninkrijk der Hemelen.

Peer Gynt staat er bij met de slee en Grane, de draver.

En — er is zooveel Christelijke romantiek met betrekking tot den hemel.

't Is allemaal zoo innig en zoo dierbaar, men weet van den hemel zoo veel, maar met dat alles is het zóó aardsch, dat men bijna bij de koekjes en de koffie van moeder Aase is aangeland.

Wat wij noodig hebben en waar Aase en Peer Gynt niet van wilden weten, dat is de Bijbel, de werkelijkheid.

De werkelijkheid, die bij het sterfbed van den boer plotseling te voorschijn komt, als kapitein Lennaart naast den stervende staat en aan hem vraagt: „Hebt ge wel bedacht, wie de Heer is, voor Wiens aangezicht gij spoedig zult verschijnen? De machtigen der aarde zijn als kaf in Zijn schuur.”

De machtige, de arme, de slechte, de brave, als kaf in Zijn schuur.

„Ze hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods.”

Dat is de werkelijkheid, die wij noodig hebben.

Maar als wij die hebben aanvaard, zooals Jesaja die heeft aanvaard, toen hij bad: „Wee mij, ik verga, dewijl ik 'n man van onreine lippen ben,” dan is er — ik mag niet zeggen een andere werkelijkheid, die der liefde.

Heiligheid en liefde zijn geen tegenstellingen.

Wij mogen nooit zeggen: God is heilig, maar God is ook liefde.

Neen, dan vind ik in het oordeel, in het kruis mijn redding.

„Dien, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in hem.”

In Hem, in Christus, dat is de hemel!

God beware ons voor fantasie, vooral ook voor vrome fantasie.

Wij hebben noodig, wat Aase versmaadde, ... den Bijbel!

A. K. STRAATSMA

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

GIJS

HIJ IS EEN TYPE, IN LETTERLIJK ALLES. Als je zijn bochel ziet en zijn slaperig gezicht, heusch, dan zou je nooit kunnen gelooven, dat hij tot voor enkele jaren nog als flink zeeman op den Atlantischen of Stillen oceaan heeft rondgezwakt.

Toen, op een dag, kwam de malaise. Zijn tijdelijk opgelegd schip voer na enkele weken uit, maar liet Gijs achter. — „'t Was mijn eigenes schuld,” zegt hij wel eens, „'k zat op dat oogenblik te pandoeren, ergens op Katendrecht; 'k had er geen benul van, dat de schuit vertrok.”

Toen vertrok Gijs ook maar, Rotterdam in en de rijkswegen op, en hij raakte op al die kruiswegen den koers volkomen kwijt. Zonder levenskompas, zonder levenslogboek, afgemat en moe, vingen wij hem op. Nu zit hij al drie jaar bij ons en zaagt hij de groote blokken hout onder de cirkelzagen. Hij houdt van dat zingend lawaai, dat gesteun en gekraak van balken en planken; boven alles uit licht heel dikwijls zijn gulle zeemanslach.

Gijs kan ook zingen en vooral spreken. Ja, heusch, spreken midden in de vergaderingen, spreken over zijn Heiland, Die hem, den zinkenden zondaar, de lijn der genade toewierp. Want Gijs is nu een kind van God. Hoe hij dat geworden is en wanneer? Ja, dat is een vreemde, lange geschiedenis, je kunt het enkel maar begripen als je zelf de lijn hebt gegrepen.

84

Maar kom, luister eens naar Gijsie zelf.

„'k Zal het maar kort zeggen, vrienden, heel kort. 'k Lag op een avond in bed, hier boven op de groote slaapzaal en ik dacht er aan, dat ik de wereld maar weer moest intrekken. Ik telde mijn centen, 't waren er zes en twintig in 't geheel, precies genoeg om er bij De Rooy twee te halen op den goeden afloop. Ik kon dien nacht niet slapen. 'k Lag aldoor maar te piekeren over dat vertrek en hoe ik aan den kost zou komen.

„Tegen den morgen stond ik op om stil weg te sluipen, maar bij de groote poort, daar kon ik niet verder.”

Hier zwijgt Gijs meestal. Dan is het of zijn oogen donker worden en hij, heel in de verte, nog steeds die poort ziet met dat niet verder kunnen.

„Ik kon niet meer verder en toch was het ding wagenwijd open en lag de straat er vrij en bloot vóór in de groote stilte van den morgen. Die stilte was zoo angstig, ik voelde opeens als het ware geen hart meer, ik voelde enkel een groote zwaarte, dat was zoo'n pak oude zonden, dat als een steen voor die poort viel. Ik ben toen teruggekeerd, 't leek mij toe, of er overal kruisen stonden, op de binnenplaats, in de gang, op de trappen. Ik heb mijn kop onder de dekens getrokken en heb daar liggen rillen en bidden om genade. 't Was of mijn ziel leegliep in woorden tot God. Maar er kwam vrede en rust in mijn hart.”

Ja, 't is geen preek hoor, geen theologie zelfs, maar 't is het leven van Gijs en 't zijn zijn eigen woorden.

Nu zingt Gijs heel dikwijls van God en den Heiland onder het draaien der cirkels en zagen. Dan schuiven de spaanders en splinters tegen de veiligheidsnetten op, dan kraakt het hout en trilt het vliegwiel.

De vreemdeling, die langs de werkplaats gaat, kijkt verwonderd op en vraagt zichzelf af:

„Wat die man toch wel een plezier heeft temidden van al dat geraas en stoffig zaagsel en al die splinters?”

Maar ik, die midden in dat gesplinter sta, dag aan dag, ik blijf wel eens luisteren bij dat raam.

Misschien komt gij Gijs ook nog wel eens tegen.

Niet enkel dezen Gijs, waar ik het over had, maar een anderen; er loopen er heel veel rond op de straatwegen.

Loop dan een paar stadiën met hem op. Tot voor een open Poort, waar men niet doorkomen kan, tenzij men zich omkeert en langs het Kruis gaat.

W. L.

VOOR DE ZIEKEN Door De L. J. VAN LEEUWEN

HARD

't Waren twee zusters, beiden al oud. De eene was nu al meer dan vijf en twintig jaar patiënte, had steeds verzorging noodig en kon zich niet, dan met de grootste moeite verplaatsen; de andere was altijd krachtig en gezond geweest.

Tot ze eindelijk ook eens ziek werd.

Zoo heel erg was het niet, maar zij vond van wel. En lastig dat ze was! En mopperen dat ze deed!

Toen haar zwakke zuster zich de pijn en moeite getroostte en haar kwam opzoeken moest ze stroomen van bittere klachten aanhooren. Zachtzinnig trachtte ze haar tot andere gedachten te brengen. „Kijk dan eens naar mij. Zoo vreeselijk is het toch niet, wat je nu overkomt, en dan heb ik het al zooveel jaren.”

Het ongedachte antwoord kwam: „O, dat is heel iets anders, jij bent er aan gewend.”

Dat is toch wel het toppunt. De genoten zegeningen hadden haar tot een harde egoïste gemaakt, die de weldaden aanvaardde alsof ze haar in 't bijzonder toekwamen. Die nooit Gods hand er achter had gezien.

Arme gezonde.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Geen Bruiloftskleed

Matth. 22 : 11. En als de koning ingegaan was, om de aanzittende gasten te overzien, zag hij aldaar een mensch, niet gekleed zijnde met een bruiloftskleed.

DE MAN ZONDER BRUILOFTSKLEED HAD DIT niet te wijten aan armoede of gebrek. Eenige oorzaak daarvan was zijn hoogmoed.

Bij de Oostersche gastmalen kregen de genoodigden bij het binnenkomen van den gastheer een feestkleed, dat zij soms als geschenk mochten behouden.

Deze man heeft dit kleed geweigerd; hij meende, dat zijn eigen gewaad goed genoeg was, om daarmee aan te zitten; hij verachtte het geschenk van den gastheer. Vandaar ook diens strengheid.

s.

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

TEUNIS

HET IS GEEN BIJNAAM VAN HEM, HET IS zijn „van”. Teunis komt uit Suriname, waar zijn vader als oud-koloniaal een goed gesitueerd ingezetene is geworden. Als Teunis een brief van hem krijgt met een gulden waarde er in, dan spreekt hij over „zijn ouwe heer”. Komt er maanden lang niets, dan is „zijn ouwe heer” „die vrekkige oud-koloniaal” geworden.

Teunis is ruw, onverschillig, spreekt forsch, doet met zijn mond tien moorden per dag. Maar als het grijze katje of de bonte miauw, dan loopt hij drie trappen af, om een scheutje melk voor het „arme mormel”.

Teunis is een splinter. Maar één, die steekt in den maatschappelijke leeuwenklauw kan doen samentrekken van pijn. 's Nachts droomt hij van barricaden, van opstand, van waaierende vaandels. Dan loopt hij den volgende dag in een rood tricot rond en fluit valsche tonen. Dan staat zijn pet scheef en heeft drie dagen noodig, om weer recht te komen.

Zoodra men Teunis' hart wil bereiken met een zacht Evangeliewoord, trekt hij een jasje aan van zwijgzaamheid. Dan voelt men, dat alles er langs stroomt en geen druppel ervan zijn ziel bereikt.

Toch zou ik Teunis niet graag missen. Hij is kamerwacht en schrobt den grauwsten vloer wit en poetst koperen kranen tot glanzend goud.

Hij kan je bed opmaken, zoodat het je toelicht en je voeten gaan tintelen van verlangen, om er zoo maar in te stappen.

Ik heb ook hem lief. Hij was het schaap, dat omdoolde in de bergen en de losgerukte levensdoornen nog meedroeg in zijn vacht. Daarom wilden veel herders hem niet grijpen en lieten hem ronddolen in de sloppen en stegen der zonde.

Nu bracht God hem bij ons. En wij grepen toe. Nu blijft Teunis bij ons en schrobt en boent en zingt en dreigt nog steeds met zijn zonde en karakterdoornen.

En toch . . . Ja, en toch . . . Ik geloof in Jezus Christus, den Verlosser, Die kwam om het verlorene te zoeken en thuis te brengen in de vele woningen.

Als ik dan Teunis die vuile, gore vloeren zie boenen tot spierwitte planken . . .

Neen, laat ik maar niet verder schrijven. U verstaat en begrijpt mij genoeg, want, waar gewerkt wordt, komt de baan vrij voor God.

Daarom bid ik voor Teunis, den werkenden Teunis, die nu bij ons is als een stekende splinter.

w. l.

WERKLOOZENKAMP VAN HET NED. JONGL. VERBOND

Op de Ernst Sillem-Hoeve.

1250 jonge mannen in 25 kampweken.

„Niet leeg terug naar de leegte.”

WERKLOOSHEID: DE SCHRIK VAN ONZEN TIJD! Men kan verschillen in meening over wat die werkloosheid heeft veroorzaakt — men zal eens zijn hierover, dat het een geesel is, welke de wereld bloedend striemt.

We hoorden eens twee jonge mannen in het laatst der maand met elkaar spreken:

„Nog twee dagen, dan is het de laatste: salaris beuren.”

„Als we maar geen ontslag krijgen; 'k word bang als de maand afloopt. Wat moet je beginnen zonder werk?”

Twee gedachten: je werkt om geld te verdienen, of je werkt ook om het leven zijn volheid te geven.

Te veel is in de laatste jaren het accent gelegd op den band tusschen arbeid en geld; te weinig op de waarde van den arbeid als levensvervulling. Misschien is het daarom wel heel goed, dat zoovelen voelen, dat arbeid wél een middel is, maar niet minder een doel.

We gelooven, dat in de werkkampen voor de jeugdige werkloozen dat doel wordt gevoeld, omdat er vreugde is, dat na langen tijd van nutteloos nietsdoen de tijd weer kwam — helaas maar kort — dat het oude gereedschap weer dienst deed; het oude ambacht weer kon worden beoefend; de armen weer uit de mouwen gestoken konden worden.

We toefden dezer dagen enkele uren op de Ernst Sillem-Hoeve onder de Lage Vuursche, zomerverblijf van het Nederlandsch Jongelings Verbond. (De initialen van dezen Bond kunnen licht verwarring stichten met die van 't Nationaal Jongeren Verbond. Men weet, dat beider doel en streven elkander alles behalve dekt.

Wat we in die uren gezien en gehoord hebben, heeft ons gestemd tot dankbaarheid en bewondering. Tot dankbaarheid om het werk, dat hier gedaan wordt.

Tot bewondering voor de wijze, waarop het gedaan wordt.

Hoe vaak toch wordt een goed doel niet bereikt, omdat de ingeslagen weg de verkeerde is.

Hier is het plan goed in elkaar gezet; de middelen wel overwogen. Want hier wordt bereikt: het werk wordt losgemaakt van het geld, het loon; de arbeid kan weer ideaal gezien worden; de vreugd van den arbeid als een gave van God weer worden genoten.

Een tweetal bewijzen daarvan.

Er moesten timmermanswerkzaamheden op de Ernst Sillem-Hoeve worden verricht. Een nieuwe kampbevolking werd zóó samengesteld, dat werklooze leden-timmerlieden van het Ned. Jongel. Verbond het grootste deel van het contingent vormden. Daar waren ze; daar stonden ze, toen de eerste vracht nieuw hout de hoeve opreed, die ze nu weer met schaaft en beitel konden bewerken. Er ging een ontroering door de jonge mannen heen; er kwam een traan te voorschijn. Dankbaarheid, weer te mogen werken. Niet een prutsch karweitje van pakkistplanken. Maar echt volop timmermanswerk.

Er was een jonge man in het kamp geweest. Een flinke intelligente kerel, vol energie en werklust. Nu werkloos, weken, maanden..... verzonken in bodemlooze apathie. Om zoo te zeggen met een stok naar het kamp gejaagd door wie het zoo goed met hem meenden. Hij werkte er..... de tijd om te gaan kwam — toen, op den afscheidsavond, een ontroerend woord: ik ga weer

Onder begeleiding der tempelmuziek werd het laatste deel der reis volbracht. Daarbij kende de jubel geen grenzen meer.

Zingend en juichend trok men door de straten, begroet door de inwoners van Jeruzalem: „Weest welkom, gij broeders uit Nazareth! Weest gezegend, gij broeders uit Kapernaüm!”

Eindelijk was de tempel bereikt. Nog eenmaal weerklonken de liederen. De meegebrachte gaven werden aan de priesters overhandigd, de meegevoerde dieren geofferd, en van het vleesch een maaltijd aangericht, waarbij de wijn rijkelijk vloeide, en muziek en dans de vreugde verhoogde.

Na afloop van dit eerste feestmaal werd het tijd, het huis op te zoeken van de familie of de vrienden, bij wie men de komende dagen zou vertoeven, of wel, de tent op te slaan, die als verblijf moest dienen.

Het onderbrengen van zooveel vreemdelingen bracht ook moeilijkheden met zich. Jeruzalem zelf telde in de dagen van den Heere Jezus ongeveer vijf-en-veertig duizend inwoners. Het aantal feestgangers beliep meer dan het dubbele; wel honderd-vijf-en-twintig duizend. Het huisvesten van zulk een invasie ging niet zonder bezwaar. Doordat deze echter jaar op jaar weerkeerde, ja, zij het in mindere mate, nog twee maal elk jaar terug kwam, was men er in Jeruzalem wel eenigszins op ingericht.

Zoo mocht b.v. in de stad geen enkel huis verhuurd worden. De huizen werden beschouwd als toebehoorend aan allen. Tijdens de feesten moesten zij wijd voor de broeders worden opengezet.

Op de daken der huizen waren vaste, of werden tijdelijke opperzalen ingericht.

De hellingen van den Olijfberg waren bedekt met een leger van tenten.

Vergoeding in geld mocht door de bewoners der huizen in Jeruzalem niet worden gevraagd. Alleen hadden de gastheeren recht op de vellen der geslachte paaschlammeren. Ook werden hun achtergelaten de geraamten van die dieren, en soms de manden, waarin de gaven naar Jeruzalem waren gedragen.

Den tijd, die nog verliep tot den eigenlijken feestdag, brachten de pelgrims door met het bezoeken van familie en vrienden, en het bijwonen van de diensten in den tempel. Voor de reinigingsceremoniën behoefden zij alleen op den eersten, derden en op den zevenden dag in het heiligdom te verschijnen.

Een groot deel van den tijd werd ook besteed aan lekker eten en drinken.

In Deuteronomium 16 had de Heere bevolen, dat het volk op het Pinksterfeest en het Loofhuttenfeest vroolijk zou zijn. De Joden breidden dit gebod ook uit tot het Paaschfeest. En bij vroolijk zijn behoorden volgens de rabbijnen eten en drinken, met name het eten van vleesch, en het drinken van wijn.

Jeruzalem had daartoe ruimschoots de gelegenheid. Vele waren de restaurants en de gaarkeukens, waarin men toebereide spijzen kon verkrijgen.

Soms ging men hierbij de maat wel eens te buiten. Jozefus verhaalt van de feestgangers, dat zij zeven dagen lang smulden.

Een andere attractie was het bezoek aan de vele bazars, waar allerlei heerlijkheden uit verre landen uitgesteld lagen. Menig feestganger offerde er zijn zuur verdiende penningen, om bij zijn terugkeer de achtergeblevenen te verrassen met een schoen of althans schoon-schijnend „souvenir de Jérusalem.”

R. s.

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

SLAPPIE'S PAASCHFEEST

SLAPPIE WAS GEEN SPLINTER, MAAR een heele knots. Alles aan hem was zwaar van kracht. De wereld wist geen raad met hem en wierp hem uit; toen vingen wij hem op, en wij wisten evenmin raad met hem. Dat was nu juist Slappie's geluk, want voor hem werd toen alle hoop des te meer gezocht in de ontfermende liefde Gods. Maar ook hier-tegen vocht Slappie. Hij spotte, hij schimpte en schaterlachte en liep met zijn breede braniepassien het heiligste overhoop. Maar op een dag legde God hem neer op een ziekbed, en Slappie voelde zijn krachten wegvloeien, de koorts opkruipen in zijn bloed, en in zijn hart ontwaakte dat groote besef, dat hij ook maar een zwak en nietig mensch was. Toen werd Slappie heel stil; roerloos stil lag hij met groote dwaaloogen te turen naar de witgekalkte wanden.

Goede Vrijdag naderde, en beneden in de zaal speelde het orgel en zongen harde mannenstemmen de psalmen en liederen. Telkens opnieuw klonk als een slagwoord dat „Golgotha” door hun woorden heen, en Slappie hoorde het en het boorde zich vast in zijn hart. Golgotha, dat was die heuvel immers, waar Jezus eens hing tot verzoening en verlossing van ons allen, dus ook van hem, Slappie. Dieper en dieper zonk hij weg in gepeins, en dat denken bracht zijn hart in onrust, zette wilde tafereelen uit zijn zondig leven voor zijn oogen neer als vlammen en rookkolommen. Hij kromp ineen van zieleangst en trok als een schild de dekens voor zijn oogen, maar dat roode kruis bleef voor zijn oogen schemeren op een heuvel vol zonde en schuld.

En eindelijk luidden de Paaschklokken over het verre land, en haar klanken drongen door tot in de inrichting, tot op de zaal, waar Slappie lag, nog steeds diep weggedoken onder de dekens, stil, roerloos stil. Daar sloeg de bel voor de samenkomst en hij hoorde de mannenstappen slieren en schuifelen over de trap treden en door de gangen. En het orgel speelde en ruischte een lied van overwinning en verlossing. Slappie rees op, en duwde de dekens opzij, hij luisterde en zijn groote dwaaloogen stonden nu strak van spanning. En hij hoorde heel duidelijk de woorden: „... en Jezus is opgestaan uit de dooden... en wij leven nu met Hem... want door Zijn striemen is ons genezing geworden.” En langzaam rees Slappie op, hij waggelde van zwakte op zijn beenen, maar trok toch zijn kleederen aan en strompelde de gang door en de trap af. Telkens opnieuw dreigde hij neer te storten van duizeligheid en zwakte, maar dan hoorde hij weer ver weg in de zaal dat „Jezus leeft en wij met Hem, dood waar is uw schrik gebleven?” En dan trok hij weer de krachten samen en strompelde voort. Nu stond hij voor de deur en trok die open. Op de stoelen zaten de mannen en keken raar op... Slappie in de deur, Slappie, die zoo ziek lag. Slappie, de spotter en de vloeker, nu hier? Neen, dat kon niet, en... toch... ja hij was het.

En toen gebeurde het, het wonder: Slappie stapte naar zijn zitplaats heen, sloeg het gezangboek open en zong dapper mede.

En nu zingt Slappie in het groote koor daar boven, in het Eeuwig Jeruzalem. Want midden in die Paaschvreugde nam God hem weg, als een verlost door het Bloed van het Lam.

W. L.

Een nieuw soort wegbedekking wordt in Engeland beproefd. Ze bestaat uit driehoeken van ijzer, die nauwkeurig in elkaar passen. Het slipgevaar wordt hierdoor tot een minimum beperkt.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Land met steenen verderven

2 Kon. 3 : 19: alle goede stukken land zult gij met steenen verderven.

DE HEERE GEBIEDT AAN DE ISRAELIETEN, OM de Moabieten te straffen: alle goede stukken land met steenen te verderven.

Het land van Moab bestaat uit een hoogvlakte, welks gesteente aan de bovenzijde gedeeltelijk verweerd is door den invloed van zon en regen. De hardere deelen blijven in den vorm van steenen en blokken in den bodem liggen.

Zulke gronden worden toch als bouwland gebruikt. Om de grootere steenbrokken ploegt men eenvoudig heen; de kleinere worden zooveel mogelijk uit de akkers uitgezocht. Vaak gebruikt men die om rondom de akkers muurtjes te bouwen.

Hoe beter nu een stuk land was, des te minder steenen vond men er op, maar des te meer steenen lagen er omheen in de onmiddellijke nabijheid.

Gemakkelijk kon een goed land met steenen verdorven worden, door al die steenen, met moeite er uitgezocht, er weer overheen te strooien, waardoor tegelijk de eventueel te velde staande oogst vernield werd. S.

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

EEN SPLINTER SPRAK....

EEN SPLINTER SPRAK: MEN ZEGT, DAT IK van die groote plank viel, maar het was een hamer, die mij er afsloeg. Die hamer ligt dáár, vlak bij u, je kunt niet gelooven, hoe die hamer geëerd wordt, maar ik ril van hem. Nu lig ik onder de werkbank, zware voeten rollen mij om en om, zij hebben mij menigmaal willen wegvegen, de menschen, op een vuilnisblikje, maar ik kroop weg, zie je, tusschen de voegen van de planken op den vloer. Zij zien mij niet, misschien kan ik wel rustig hier blijven liggen. Alleen je kunt nooit meer bij die plank komen, waar de hamer je afhakte, dat is jammer en doet mij leed. Het is zoo'n mooie plank, ieder bezoeker kijkt ernaar, en ik...

Dat vertelde de splinter mij. Het was op een avond, en het was koud en huiverig weer, och, je kunt zoo

rillen als mensch, wanneer de nood langs je heengaat. Nu heb ik, na dagen, den splinter weer bezocht. De plank was weg, zij droegen hem juist als zijstuk van een doods-kist naar buiten, mooi gepolitoerd en geboend. De splinter werd juist met een beitel losgepeuterd en op een blikje in het vuur geworpen.

Het was maar een droom, maar de levende splinters, die ik in het leven tegenkwam, waren geen droomen, en ik veeg hen tezamen en laat Gods wind het stof wegwaaien uit hun kleederen en ik leg hen dan in het verlossend zonlicht van Gods Liefde. En soms, in de stille avonduren, zegt dan zoo'n splinter tot mij: „Want wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods, en worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Jezus Christus is.” (Rom. 3 : 23-24.) W. L.

DE VONDELING

WIE DE KINDERBOEKEN VAN NU VERgelijkt met die van dertig, veertig jaar terug, merkt uit- en inwendig groot onderscheid. De hier en daar opgekochte, slecht geteekende platen, welker voorstelling soms in strijd was met het verhaal, hebben plaats gemaakt voor speciaal-vervaardigde. Het slappe omslag, dat geen dag bestand was tegen de grische handjes van ons jongste broertje, is vervangen door een stevig kaft. — Maar de innerlijke verandering van het kinderboek is minstens even merkwaardig.

't Is waar — de kermiswagen is nog altijd een geliefd meubel. Maar het gestolen kind en de vondeling zijn er uit verdwenen: uit den wagen evengoed als uit het boek.

Och, die vondeling uit onze jeugdlectuur heeft het ons en onzen ouders vaak moeilijk gemaakt! Als wij, voor straf naar bed gestuurd, ons verongelijkt en mishandeld gevoelden, een verschoppeling eigenlijk... hoe menigeen van ons heeft dan, in het schemeruur zwelgend in de romantiek van zijn onevenwichtige jaren, niet gezegd of gedacht: misschien ben ik wel geen kind van vader en moeder, maar een aangenomen kind, of een vondeling.

Of er nu, zooveel jaren later, in die levensperiode minder kinderen zijn, die zich verongelijkt of verschopt achten, zou men kunnen betwijfelen; maar voor hun vondeling-fantasieën vinden ze althans geen voedsel meer in hun lectuur.

Ook in onzen Bijbel komt een vondeling voor; maar de menschen, die in vroeger of later tijd hun kroost hebben gedeponereerd bij huisdeur of in kerkportaal, zullen bij hooge uitzondering van het type van Mozes' ouders zijn geweest, op wie in de lijst der geloofshelden wordt gezinspeeld. Als Mozes te vondeling wordt gelegd, is alles ingesteld op de veiligheid van het kind; terwijl als regel de ouders meest op eigen veiligheid en anonymiteit zijn bedacht.

Het lot en de levensloop van vondelingen is dan ook gewoonlijk heel wat minder fortuinlijk dan dat van den adoptief-kleinzoon van Egypte's Farao.

Voor ouden, weezen en vondelingen is men in vroeger tijd wel eens minder barmhartig geweest dan nu. De tijd is voorbij, dat zij, die te oud of nog niet oud genoeg waren om te werken, bij afslag aan den laagst-biedende werden uitbesteed. Wie nog een exemplaar van Jan van Beers' gedichten bezit, kan het nalezen in „De Bestedeling”, met wien het ook al zoo prachtig in orde kwam.

Men wil graag gelooven, dat een menschenleven nu méér telt dan één of twee eeuwen terug; doch wanneer

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

HET BOSJESHOK

AN EEN LANGE WERKTAFEL ZITTEN de „jongens.” Hun handen grijpen in het losse kachelhout en schikken de houtjes met een paar handige grepen tot een afgewerkt, rond geheel. Het touwtje wordt er om heen gelegd en de knoop getrokken.

Zoo werken zij door, negen uur per dag.

Achter hen dreunt de hakmachine. De planken en latten schuiven onder den bijl door, die regelmatig en eentonig zijn werk doet.

„'t Is slecht hout,” zegt Pijpie, „het splintert onder je grijpers *) weg.”

„De nerf zit valsch,” gromt de „Lange.” „Dat heb je wel eens meer in dat oude afbraakgedoetje.”

Naast hem zit „Soepenbrie.” Hij heeft dorst. Zaagsel en de lucht van oud hout, droogt je keel uit. Hij wrijft met zijn tong de lippen nat, net als een hond, die snakt naar water. Maar hij snakt naar iets anders. „'k Zou er best eentje lusten,” zegt hij, „eentje maar voor de dorst en de warmte. Zet die deur toch open, jongens!”

„Je laat hem dicht,” waarschuwt de „Lange,” „anders staat het cheffie ongemerkt voor je, als 't ie open is.”

„En dan ziet ie, dat je slabakt, luiwammes,” vult een ander aan. „Je hebt er pas honderd of zoo wat, moet je die stoot van mij eens zien, tweehonderd zeker.”

Hij wijst op den stapel, die voor hem ligt en lacht dien als het ware toe.

't Is weer stil in de werkruimte. Je hoort alleen de slaghouten, die het hout tusschen de touwstropjes drijft.

Plotseling begint er één een deuntje te zingen, een melodie, ergens opgedaan in een evangelisatie of samenkomst, of bij een straatprediking misschien, toen hij koud en hongerig in een portiekje stond, met een hart, dat klopte vol leed. Het steekt aan, de anderen gaan meezingen en meebrommen. Splinterstemmen, waar de heesche toon der zonde in broemt.

Ik hoor het, buiten staande, midden op de binnenplaats, waar een mat zonlicht over waast. 't Klinkt nu luider en forscher, ik hoor de woorden en neurie met hen mee:

Leid door de zwarte nacht, die om mij is,
Mijn Licht, mij voort!
Ver is mijn huis en diep de duisternis,
Leid Gij mij voort!
Schoon ook de toekomst mij verborgen zij,
Licht stap voor stap mij met Uw schijnsel bij.....

't Geklos der houten dreunt er door heen. 't Gekraak van de planken onder de slagbijlen en het heesch gebrom der zondestemmen, die valsch inzetten en trillen van onbegrepen leed...

Ik moet dat bosjeshok in. Ik ben op weg er heen, ik moet het werk gaan stil leggen, want de lente naakt en kachelhout is niet meer verkoopbaar bij die hitte...

Maar ik aarzel. Dat zingen, zie je, onder het geklots der slaghouten! Daar zit toch een slag in van een eeuwigheids-te-deum.

En ik ga terug, het kantoor in... Morgen zal ik het werk stil leggen, morgen... laat ze vandaag nog werken en... zingen... Want mijn hart zingt mee en „splintert” de zorgen weg voor die meezingende jongens daar-ginds in het zaagsel en het geronk van het bosjeshok:

„Uw trouw was mij nabij, ook verder
Leid Gij mij voort!” w. l.

*) handen.

OVERPRODUCTIE IN DE NATUUR

WOORDEN ALS CRISIS, LOONSVERLAGING, koopkrachtsvermindering, devaluatie en dergelijke, verduisteren reeds sedert langen tijd den hemel van het nuchtere denken.

Niemand en iedereen heeft inzicht in de alles en allen omvattende catastrofie, die niet alleen het bestaan van naties, maar zelfs van werelddeelen bedreigt.

Maar allen wijten de crisis aan „de machine” en „de overproductie” en men weet slechts één weg om er uit te geraken, nl. nóg grooter fabrieken te bouwen om beter met het buitenland te kunnen concurreren.

Intusschen is de Mei-maand voorbijgegaan en dit noopt mij even uw aandacht te vragen voor een andere overproductie. Een overproductie, waartoe de mensch wel vaak de behulpzame hand biedt, maar die toch ook in de vrije natuur zonder zijn hulp tot stand komt (ja zelfs ondanks zijn tegenstand).

Een terugblik op de allen verrukkende bloemenweelde van de Mei, brengt ons als vanzelf tot deze overpeinzing.

Wat beloofden de appels veel. Als elk bloemetje eens een vrucht werd!... Wat is de oogst misschien gering!

Maar al is de oogst misschien groot, hoe weinig vruchten beantwoorden dan nog aan hun eigenlijke bestemming? Want we willen nu eens niet denken aan de volle manden door de juichende (of misschien klagende?) eigenaars weggedragen, maar aan de instandhouding van de soort, waarvoor toch eigenlijk de vrucht wordt gevormd.

Waarbij we niet denken aan het sappige vruchtvleesch, maar aan de diepverborgen pitten. Want de rijpe pit behoort aan een nieuw boompje het aanzijn te geven. Bij de slechte soorten ligt de grond onder den boom vaak bezaaid met appels. En hoeveel planten komen er uit?

De beuken geven sommige jaren zulk een overvloed van beukenootjes, dat ze bij emmers vol worden verzameld. Verscheidene geven echter een kiemplant, die met haar groenen kraag heel parmantig op haar eene pootje tusschen 't dorre blad staat. Maar hoevele brengen het tot den trotschen staat van beukenboom?

Bloei blijkt hier overproductie.

Trek nu met dit inzicht gewapend de natuur in en merk op, hoe kwistig de natuur haar kracht in uitbundige bloesempracht verspilt.

Om nu maar bij de planten te blijven: van den trotschen eik, dien men bij het ontkiemen slechts bloemen ziet dragen (de bladeren komen iets later) tot de gevreesde microben, die zich oneindig deelen, overal diezelfde kwistige overvloed.

Het begint al met de vorming der duizenden bloemknoppen. Maar ook in de bloemen, dezelfde schijnbare krachtsverspilling. *Eén* stuifmeelkorrel slechts uit de duizenden van een helmknop bevrucht de wachtende eicel.

Wie zou het aantal stuifmeelkorrels durven schatten van een bloeienden els of wilg? Ja, wie denkt er eigenlijk aan, dat de katjes, die zoo gezellig geschikt kunnen worden, ook een taak te vervullen hebben in het rijk der natuur?

En dan die lastige overproductie van het onkruid. De betere zandgronden, zooals ons dorp (Chaam) ze bezit, bieden een uitstekende gelegenheid, dit euvel van nabij te bestudeeren. Wat men zaait, komt op ook.

Neem nu eens de beruchte onkruidplant de „zwarte nachtschade.” Zulk een plant met duizend bessen is geen zeldzaamheid en elk van die bessen bevat talrijke zaden.

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

„SOEPENBRIE”

JA, 'T IS EEN RARE NAAM. MAAR DE drager ervan vindt hem prachtig. 't Is trouwens een raar sinjeur. Negen maanden van het jaar werkt hij niet. Dan dwaalt hij langs de geurige hei of over de stoffige wegen; dan zingt hij het hoogste lied uit, bij avondschemering of in fonkelend zonnelicht. „'k Leef dan als een prins,” zegt hij zelf.

Hij weet ieder wegje in Holland, en kan je op den meter af vertellen, waar een wegwijzer staat. De andere drie maanden komt hij bij ons. En werkt dan als een paard. Den diksten boom hakt hij door, en de zwaarste balen rolt hij als een vaatje over de binnenplaats. Tevreden is hij ook, met alles. Maar je moet hem aanspreken als „Soepenbrie,” anders is hij beledigd.

„Hoe kom je toch aan dien naam?” vroeg ik hem eens.

Hij keek mij aan en wreef zijn pet achterover, stak zijn pijpje aan, en lachte eens.

„Dat weet niemand,” zei hij. „'t Is mooi weer, hè?”

Ik begreep hem en vroeg niet verder. En ik weet het nog niet.

Maar ik weet iets anders van hem. Hij was eens heel rijk en had een eigen fabriek. Hij had ook eens God lief, maar, hoe rijker hij werd, hoe armer zijn rijkdom aan God, en waar de Bijbel eens lag op zijn tafel, kwam nu de jeneverflesch te staan. Die verzwoeg alles, en wierp hem als drenkeling op den breeden landweg van het zwerven.

Maar zoo tegen Kerstmis, als de den- nen gaan vallen onder de bijlslagen van de hakkers, als de winkels rood gaan glansen en wit oplichten in kunstsnieuw en ijs, dan ontwaakt er iets in de ziel van „Soepenbrie.” Dan keert hij terug naar de stad en klopt aan de groote poort. Dan bidden zijn oogen om op- neming. En op Kerstmisavond zit hij in de zaal en zingt met gebroken stem de liederen mee. Dan schemert er weer een heerlijk licht op in zijn ziel. Maar het breekt niet door. Het is een korte morgenstond, zonder een dag, die volgt . . .

En een paar maanden later gespt hij weer zijn landlooperszak op den rug en verdwijnt. „Soepenbrie” wordt dan „af- gevoerd” uit de registers en het dossier. Dan splintert zijn leven weer stuk in het arme bestaan: bedelen om brood, snakken naar onderdak.

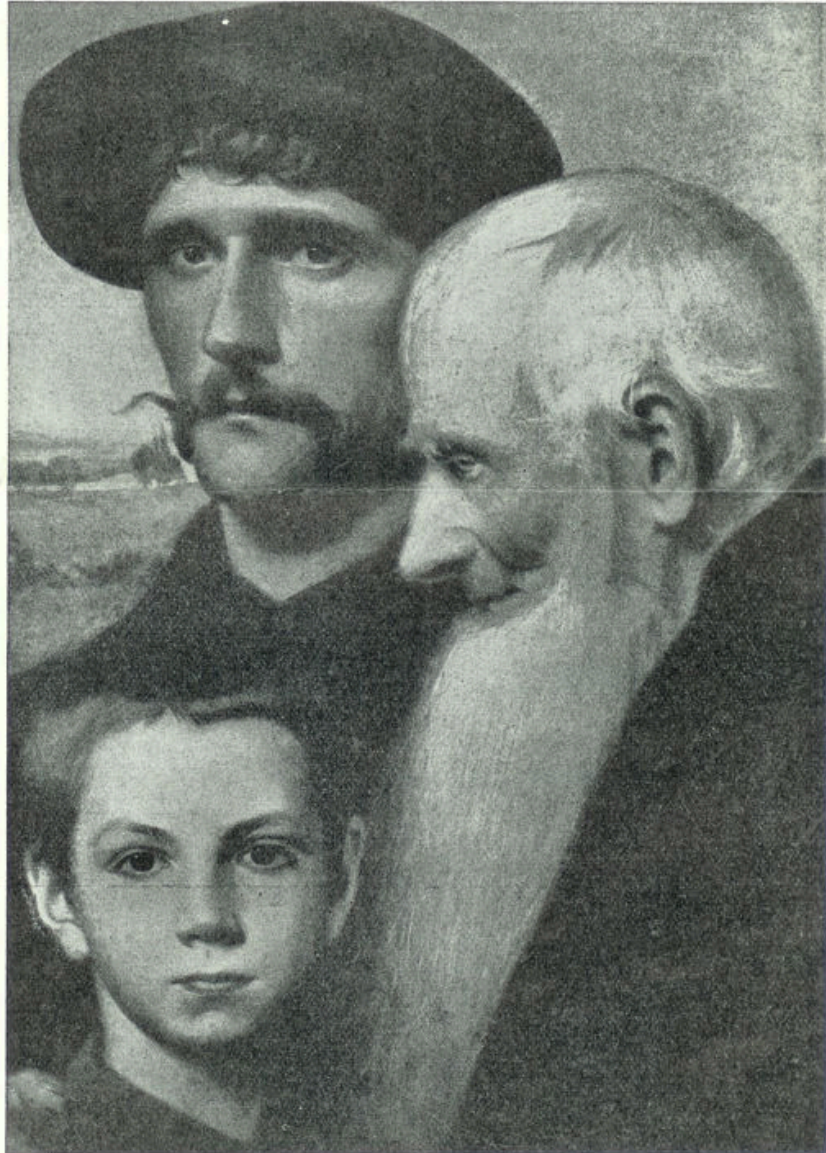
En toch . . . Ik heb hoop, neen, een

vast vertrouwen. Eens zal het dag worden voor „Soe- penbrie” en feest voor hem blijven.

God brengt je niet telkens opnieuw in Bethlehem, zonder je ook eens, dwars door Jeruzalem, te drijven naar het Kruis van Golgotha.

Daarom vangen wij hem iedere Kerstmaand weer op met vriendelijke armen, met een hart, dat gelooft in de trouw van God, in de genade van Zijn Zoon.

En „Soepenbrie” zwerft weer rond langs de wegen der wereld, en met Kerstmis aanstaande . . . wie weet . . . als het Kindeke weer daalt in de harten van zondaren . . .
W. L.

Naar een schilderij van Roderstein

DRIE GESLACHTEN

Johannes spreekt over vaders, jongemannen, kinderen. Drie geslachten, die gelooven, en hun geloof belijden. Ze kennen Hem, die van den beginne is; zijn sterk in hun God, houden vast aan Zijn Woord, overwinnen den booze; ze kennen den Vader. Wat schoone eenheid bij groot verschil! Ouderdom en jeugd, elkaar waardeerende, samen dienende in ootmoedigheid!

in den strijd en telkens sprak hij over . . . de strijd begint later pas. Echt zoo'n Hollandsche jongen, dacht zij, zoo'n kerel van stavast, die vooruit ziet en nooit om zich heen, nooit op zichzelf. Zoo'n karakter, die den strijd niet voelt, enkel maar ziet.

„Hoe meen je dat?” vroeg zij.

„Wel, met dat zendingsplan. Kijk eens, hier is de kaart van Borneo; dat centraal gebied is nog zoo goed als onbekend. Daar komt men niet door, zie je, door dat oerwoud en die bergen. Maar hier ligt het Senajangmeer en daar het Djempangmeer. Daar kan een vliegboot op dalen en van daaruit het Evangelie en de medische zorg het binnenland indragen.”

Annie luisterde aandachtig toe. Het leek haar een veldtocht toe in modernen stijl.

„En verder Michiel?”

„Een dito actie op Celebes; met als basis het Motana-meer en het Posomeer. Hetzelfde ook op Nieuw-Guinea. Ziet eens, die Wilhelminatop van het Centraal Gebergte is 4750 meter hoog. De Carstensztop nog hooger, maar eventjes 5040 meter.”

Doorman naderde nu het tafeltje en begroette hen.

„Aan de studie, amice?”

„Ja. Het plan rijpt meer en meer in mijn geest.”

Doorman ging zitten, dacht even na en zei:

„Laat het goed rijpen, Michiel! 't Is het rijp worden waard, dan valt het altoos in je schoot! Onrijpe vruchten zijn wrang. Weet je, wat die Bedouin mij vroeg?”

„Nee, zeg het eens!”

„Waarom wij zooveel kisten bij ons hadden met een rood kruis er op. Ik heb hem toen zoo het een en ander verteld. De arme kerel vroeg, of wij niet in zijn land konden komen, aan den overkant. Daar stierven de menschen als ratten van ziekten en honger.”

„Vreeselijk.”

„Ja. En het vreeselijke was, wat hij verder zei: Bij jullie ligt het voedsel op de mestvaalt. Hij had het gelezen in een Engelsche courant. Hij begreep niet, dat Allah dat toeliet, voegde hij er aan toe.”

„Wij gaan er heen,” zei Annie.

„Juist, wij gaan. Maar duizenden gaan nog niet.”

De vrede van den nacht lag over heel het land en de vrede lag ook over de bergen, waarachter toch de wilde Koerden woonden; de menschen, die omkwamen in ziekten en nood. Zij zagen beiden Doorman den heuvel afdalen, naar het vliegveld om nog eenmaal de V XX te inspecteeren.

„'n Flinke kerel,” zei Michiel. „En zoo heerlijk; die dient niet om loon.”

„Maar hij kreeg een ridderkruis,” zei Annie scherp. Michiel keek haar verwijtend aan, en zij voelde zich blozen van spijt en schaamte tevens over dit onvriendelijk gezegde, dat haar ontviel.

„Nee,” zei Michiel. „Gods genade is genoeg.”

„Ik begrijp,” zei Annie, „ik begrijp. Michiel, dat is het, beste jongen. God zei het en Joop begreep het.”

Toen nam zij zijn arm, en met een stralend gezicht liepen zij samen de gang in op de kamerdeur toe.

(Wordt vervolgd.)

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

OPA

OPA IS BIJ ONS TACHTIG JAAR GEWORDEN. Wij hebben hem toen gevierd en in de bloemetjes gezet en hij was dien dag heelemaal uit zijn „doen” geslagen.

't Valt ook niet mee, als je zestig jaar langs de velden en wegen hebt gekuierd, om dan een heelen dag stil te zitten in een zetel vol bloemen en linten!

Opa is nog flink ter been. Hij ziet er uit als een sterke zestiger en zijn lichaam is recht en hoekig.

Zijn splinterleven is nu tot rust gekomen, maar zijn hart dwaalt nog ver weg door bosschen en over heide. Dat kan je merken, als hij 's avonds, na het werk, aan de poort staat. Als je dan in zijn oogen ziet, dan blikken die zoo heel ver weg en altijd naar den zonkant, naar de blauwe wolken in de hoogte. Dat is het oogenblik, dat je met hem spreken kunt; dat je toegang krijgt tot zijn ziel. Die ziel is leeg, vereelt en hard, zóó hard, dat je er geen gat in kunt beitelen om een kruis in op te richten.

Op een avond stonden wij weer eens zoo samen in de poort. Het zonlicht speelde over de straat, over het water aan den overkant. De kinderen joelden hun hoepels achterna. De oogen van „Opa” tuurden de verte in, en het leek mij toe, of er een glans van verre herinnering in lag, splinters van verre tafereelen, die gingen branden onder het warme gespeel der jeugd. Hij stond er zoo zielig in die groote open poort. Zijn handen wriemelden door zijn baard en ik zag zijn mondhoeken trillen. En toen: „'t Is lang geleden, dat ik zoo speelde, mijnheer! Dan ken je het leven nog niet. En dat is maar goed ook. 't Leven is zoo hard. Het geeft je honger en dorst en . . . menschen. Menschen . . .”

572

Ik zweeg. 't Is soms zoo goed, te zwijgen.

„Menschen zijn valsch en slecht, mijnheer! Ze trappen je eerst de straat op en schelden je dan later, omdat je geen eigen deur hebt. Van morgen aan tafel las je, dat Jezus aan de deur staat en klopt . . . Maar als je nu geen deur hebt! Daar pieker ik wel eens over, zie je!”

„Ik denk, dat God haar wegnam,” zei ik, „en niet de menschen. Die spijkeren je eerder de luiken dicht.”

„Opa” draaide zich om, maar halverwege de poort keerde hij terug en gaf mij een hand.

„Dat zou wel kunnen, wat je daar zei,” mompelde hij, „ik zal het van dien kant eens gaan bekijken!”

Dat is nu reeds een tijd geleden, die avond onder de poort.

En „Opa” is ingegaan naar de plaats van het eeuwige Jeruzalem, met zijn splinterleven zonder deuren en luiken, omdat God die had weggedragen met Zijn genadehanden naar Golgotha.

W. L.

SOUTHWARD HO

CHARLES KINGSLEY HEEFT IN ZIJN BOEK „Westward Ho!” een schitterende beschrijving gegeven van de periode van Koningin Elizabeth, toen mannen als Raleigh en Drake de grondslagen legden van Englands positie als zeemogendheid.

„Westward Ho!” was de uitroep van den zeeman, die uit een Engelsche haven in zee stak met bestemming naar het verre en onbekende Westen.

„Southward Ho!” is de titel van een klein boekje, dat het verhaal bevat van avonturen en ontdekkingen in de Stille Zuidzee.

Zeehelden waren de mannen en vrouwen, die in

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

DE SORTEERING

BOVEN HET BOSJESHOK LIGT DE SORTEERING. Een steile trap leidt naar de half donkere ruimte, waar aan de lange tafels de mannen staan. Zij zoeken het „boek” uit, de kranten, het „bont,” het „schrijf,” de kleuren, de vezels. Hun handen graaien als harken tusschen de stapels en werpen de soorten papier in de kisten achter hen. Zij spreken weinig; af en toe neuriet één een paar regels van een lied, of basen zij elkander rauw toe, om een onnoozel misverstand.

Het zijn meestal oude lieden, die de straat niet meer op kunnen; kuchers met ingevallen borst; amechtigen, die de sporen der drankzonde dragen op het gelaat of in de trillende handen. Zielige stakkers!

Soms komt er een heer of dame den zolder op; één, die wel eens lomp en oud papier schenkt en nu het recht meent te hebben, om den arbeid te zien.

Ze huiveren niet, verwonderen zich enkel, dat zoo'n rommel nog waarde heeft. En beneden aan de trap kloppen zij het stof van hun kleeren en lachen het heldere zonlicht weer tegen.

De sorteering weet dat. De sorteering taxeert.

„Ze kijken je aan, of je een panopticumwonder bent,” broemt Koos.

„Ik ken hem,” snauwt de Bonte, „je moet altijd buiten de deur blijven staan bij hem.”

Ouwe Nico is de eenige, die altoos zwijgt. Hij taxeert anders. Maar 's avonds kan je het van hem hooren, als hij de lichten uitdraait en van de steile trap afdaalt.

Dan fonkelt er een heel klein vlammetje in zijn pientere oogjes.

„Er waren er weer genoeg vandaag, meneer!” zegt hij dan, „alle jongens, wat keken die angstig, toen zij al dat stof zagen en dat vuil! Maar je ziet er nooit een bij, die „ziel” heeft. Kijk, d'r kwam hier eens een kind, zoo'n kleine dreumes, ik scheurde juist een ouwe Bijbel stuk. Toen zei die jongen: „Dat moet je niet doen, opa!” Maar 't is „een oud ding,” zei ik toen, kijk, 't is vuil en gescheurd. „Maar 't is toch Gods Boek,” zei hij. Kijk, die jongen had ziel, meneer! Ik heb het Boek bewaard, zie je, 't ligt in mijn kastje en ik kijk er dikwijls naar. Ik ben ook gescheurd, maar 'k ben toch Gods kind, denk ik dan.”

En als ik nu zelf die ouwe trap opklim, naar de sorteering, waar de walm hangt van oud papier en stof, waar de splinters staan, de verachte splinters, dan is het, of Jezus er met mij medeklimt op de half vergane treden en dan zie ik geen splinters meer staan, maar zielen.

Dan bid ik God, om mij meer „ziel” te geven. Voor hen, daar op de sorteering!

W. L.

De heide bloeit. Het bruidsfeest van de calluna op zijn hoogtepunt.

. . . Ik lieve u om uw vreë gelaat dat klaar en licht door 't zonnegloeien blij-blozend naar den hemel staat te bloeien . . . BERENDIEN SCHUILING

In het werkkamp der werkloozen. — De avond begint te vallen en de rusttijd breekt aan.

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

RAFFLES

TOEN HIJ ACHTTIEN JAAR WAS, VERMOORDDE hij zijn vader. Nu is hij veertig en nog zie je den vloek van het vergoten bloed flikkeren door zijn oogen en slaan in zijn daden.

Hij vernietigt alles, wat in zijn handen komt. Hij staat dan ook het liefst op den zolder, waar men het oud papier vernietigt. Dan rukken zijn handen en scheuren; dan zwaait hij met de volle zakken en het groote mes ligt vlak naast hem, het mes, dat de touwen moet snijden en de boeken los kerven uit de banden.

Raffles scheurt ook aan zijn eigen ziel. Hij probeert zelfs te scheuren aan God. Neen, Raffles is geen lichte splinter, maar een zware, die altoos rechtop staat met de punt naar boven gekeerd.

Een kunstschilder heeft hem eens willen teekenen, uitbeelden als Judas op een groot schilderij, maar ik heb het verhinderd en Raffles was er zeer boos over. Hij liep nu de drie gulden mis voor het poseeren.

Toen heeft hij gedreigd mij aan „riemen te zullen snijden,” in zijn eerste drift althans. Maar sinds dien dag doet hij alles voor mij.

En toen ik eens ziek lag, heeft hij naast mijn bed gezeten en verteld, o zoo veel, dat niemand ooit van hem geweten had. Ik heb in de verte de eerste schemering gezien van een groot reinigend Kruis, dat God aan het oprichten was in zijn verscheurd leven . . .

Dat weet die arme Raffles zelf nog niet, als hij vecht tegen God, steeds heviger vecht, naar gelang God dichterbij hem komt, om hem te grijpen.

Raffles is nu van ons heen gegaan. 't Werd hem te eng tusschen de muren.

En nu loopt hij den landweg, waar de marechaussées naar hem 'gluren, achterdochtig, zooals iedereen, die hem passeert.

Maar op een dag zal God Zijn reinigend Kruis hebben opgericht, in het hart van den zwerver. Dan zal Hij Raffles grijpen, midden op den landweg misschien, wie weet, op een oogenblik, dat de marechaussée zijn armen boeit . . .

Want er zijn boeien, die God wel eens om je polsleven legt, opdat Hij je ontbinden zou van je zonden en je vloek. Vooral als je zoo'n Raffles kerel bent!

W. L.

DE BUTSKOP

Te Egmond is een tamelijk zeldzaam voorkomende visch aangeespoeld; een butskop (hyperoodon rostratus). Deze visch kan 9 M. lang worden. Het gevonden exemplaar is ruim 4 M. lang. Sinds 1750 is dit de negende vondst.

De deskundigen van het natuurhistorisch museum te Leiden interesseeren zich zeer voor deze vondst en hebben den visch overgebracht naar het museum aldaar.

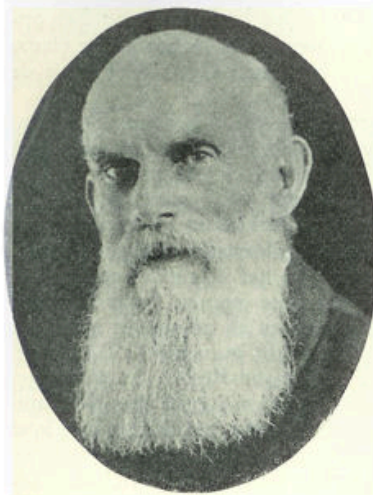
ZOOR LUIDDE EEN COURANTENBERICHT, waarop dezer dagen ons oog viel en dat zeer zeker velen onzer lezers zullen gezien hebben. Toen hebben ze even het arsenaal van hun schoolkennis nagegaan: wat is een Butskop? Is het wel een visch? Waar komt dit dier het meeste voor, en wat al vragen dan al meer oprijzen kunnen. En omdat ook anderen bij een minder goed gevuld arsenaal zoo kunnen vragen, daarom vertellen wij hier iets van den Butskop en voegen er ter kennismaking een afbeelding bij.

Om dit aan onze kusten evenals de walvisch zeer zeldzame dier — het behoort tot de familie der walvisschen en dus tot de zoogdieren en niet tot de visschen — bij de lezers te introduceeren, zijn wij wel genoodzaakt om wat vreemde woorden te gebruiken. Men neme ons dat niet kwalijk. Het kan niet anders.

In het Latijn — de taal der geleerden — heet het beest, dat in volwassen toestand van zes tot tien meter lang kan worden — hyperoodon ampullatus of rostratus. Dat wil zeggen de fleschachtige of gesnepte hyperoodon. De Engelschen hebben die flesch overgenomen en spreken van den fleschneus (bottlenose). Wij Nederlanders noemen het butskop.

Wij laten de namen, die de IJs- en de Groenlanders en de Noren het geven, maar rusten, ofschoon juist in de zeeën, die deze landen bespoelen, het dier het meest gevonden wordt en er daar geregeld op gejaagd wordt.

Het kleine oog zit achter den bek en achter het oog weer het oor. Voor het overige bekijke men maar het plaatje. Het dier lijkt op een visch, maar het is een zoogdier. Men ziet, dat het een bek heeft als een vogel. Die bek is soms wel 60 c.M. lang. Merkwaardig, dat van de

Op 85-jarigen leeftijd overleed in Engeland de vroeger zoo bekende schrijver Silas K. Hocking.

Vele verhalen van zijn hand werden in 't Nederlandsch vertaald.

In jaargang 5 van ons Blad verscheen o. a. het vervolgverhaal „Eindelijk vrede,” geschreven door Hocking en voor onze lezers bewerkt door P. J. Kloppers. Later werd het ook in boekvorm uitgegeven.

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

„HET EINDE...”

IK HEB MIJN „SPLINTERS” VERLATEN EN EEN ander zorgt nu voor hen.

Zij kwamen mij allen een hand geven, een woord, een aandenken soms.

En nu leef ik ver van hen af. Maar soms, op een dag, als ik door de straat ga, dan zie ik een splinter staan naast een wagen vol „oud papier.” Dan wuift hij mij toe en zet ik den motor af. Want ik moet hem groeten, zie je; een hand geven en heel even maar eens diep in zijn oogen zien... Zoo ook gisteren, toen ik Pijpie zag, midden op de Gracht. Jongens, wat was die „groosig,” dat hij zoo naast mij kon staan!

Als je die oogen eens had gezien met zoo'n hemelruimte er in van rust! En toch hadden die oogen eens de hellediepte gezien van misdaad en ellende...

„'t Ga je goed, Pijpie! Tot ziens hoor!”

„'t Zelfde, mijnheer! God zegene je...”

Ik trapte den starter aan. De motor ronkte en toen... voelde ik een hand op mijn schouder en een stem zei:

„Ik bid nog altoos voor jou, mijnheer! Altoos, en jij doet het toch ook voor mij? Wij hebben het beiden zoo noodig, zie je.”

Dat was midden op de Gracht. Tusschen rinkelende trams en snorrende auto's. En 't was een „splinter,” die het zei. Een verachte, een uitgestootene, die met een ouden zak onder zijn armen stond.

Misschien maakt gij op uw weg wel eens kennis met dit werk onder de splinters der maatschappij.

Blijft dan staan en helpt even een handje mee. Neen, dat is misschien gevaarlijk... doet wat anders.

Bidt God, dat Hij Zijn verlossende genade meer en meer moge schenken aan allen, die vielen en nu als splinters en balken over den weg liggen.

En zij zijn toch menschen, zielen, schepselen Gods.

W. LAATSMAN

638

OPLOSSING PUZZLE

uit No. 39, blad. 484

OP DEZE WOORDPUZZLE ZIJN HEEL WAT antwoorden gekomen, gesloten in enveloppen, die van een „zomerpostzegel” waren voorzien.

Slechts een enkele inzending moesten we ter zijde leggen als zijnde foutief.

De juiste oplossing is:

Maak zorg voor anderen tot een regel

Op elken brief een zomerzegel.

Het boekwerk, uitgelooft als eerste prijs, viel ten deel aan: Mevrouw J. Blok—Willemse, Utrecht, terwijl de 25 dozen luxe-postpapier verzonden worden aan: S. H. Eckhardt, Den Haag; De Wolf, Amsterdam; Goppel, Rotterdam; Mej. J. M. Vellekoop, Leiden; N. de Koning, Rotterdam; A. v. d. Made, Willemstad; Jac. J. Schotanus, Oranjewoud; A. Imthorn, Valkenburg; Mej. G. v. Reeuwijk, Abbenes; L. Bouman, Numansdorp; Mevr. J. Huizing—Boels, IJsselmuiden; Mej. A. M. v. d. Lip, Oude Wetering; Mej. N. Bakker, Oosterend; Mej. E. H. Fijnvandraat, Amersfoort; J. C. Schouten, Oudewater; H. J. Smit, Holwierde; E. C. Dominicus, Schiedam; Mej. C. Moraal, Leiderdorp; Mej. J. Meyboom, Hoogvliet; M. J. E. Mark, Bloemendaal; Fam. Ds W. W. van Haaften, Odijk; Rens, Amersfoort; Mej. Tr. van Wijnngaarden, Ede; Dirk Boom, Apeldoorn; Mej. A. Niessink, Nede.

GEDACHTEN

Niets bewaart zóó de ziel in vollen vrede als een vast vertrouwen op God.

Wanneer God op Zijn hulp laat wachten, laat Hij ruimte voor het geloof.

Vriendschap is zorg voor elkaars hart.

Belangstellende lezers van de nieuwsberichten over het dreigende oorlogsgevaar.